

Sygn. akt III Ca 1552/17

POSTANOWIENIE

Dnia 11 stycznia 2018 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w następującym składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Lucyna Morys-Magiera

Sędziowie: SO Teresa Kołeczko-Waławik (spr.)

SR (del.) Ewa Buczek-Fidyka

Protokolant Aldona Kocięcka

po rozpoznaniu w dniu 11 stycznia 2018 r. na rozprawie sprawy

z wniosku Dyrektora Wojewódzkiego Ośrodka (...) i Zakładu (...) w G.

z udziałem M. N.

o umieszczenie w domu pomocy społecznej bez zgody

na skutek apelacji uczestnika postępowania

od postanowienia Sądu Rejonowego w Wodzisławiu Śląskim

z dnia 28 lutego 2017 r., sygn. akt III RNs 243/16

postanawia:

1. **oddalić apelację;**

2. **przyznać adwokat Z. W. od Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Wodzisławiu Śląskim 221,40 zł (dwieście dwadzieścia jeden złotych czterdzieści groszy) w tym 41,40 zł (czterdzieści jeden złotych czterdzieści groszy) podatku od towarów i usług, tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej świadczonej z urzędu uczestnikowi postępowania w postępowaniu odwoławczym.**

SSR (del.) Ewa Buczek-Fidyka SSO Lucyna Morys-Magiera SSO Teresa Kołeczko-Waławik

Sygn. akt III Ca 1552/17

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z 28 lutego 2017r. Sąd Rejonowy orzekł o potrzebie przyjęcia do domu pomocy społecznej dla osób przewlekle psychicznie chorych M. N., ur. (...) bez zgody (pkt 1) i orzekł o kosztach postępowania (pkt 2-3).

Sąd Rejonowy ustalił, że uczestnik postępowania przebywa w Wojewódzkim Ośrodku (...) i Zakładzie (...) w G. od dnia 10.08.2006r. Przy przyjęciu oraz w czasie pobytu w zakładzie rozpoznano u niego zaburzenia otępienne (o umiarkowanym nasileniu) o etiologii naczyniowej, nadciśnienie tętnicze, przewlekle obturacyjne zapalenie oskrzeli, chorobę niedokrwienną serca. W czasie hospitalizacji nie stwierdzono u niego objawów zaburzeń psychiatrycznych ani afektywnych. Podlegał okresowej konsultacji psychiatrycznej oraz internistycznej ze względu na występujące schorzenia. W przypadkach pogarszania stanu somatycznego uczestnik był hospitalizowany na oddziale chorób

wewnętrznych. Jest rozwiedziony, posiada jedno dziecko, z którym nie ma kontaktu, odwiedza go tylko brat, który skierował go do zakładu. Obecnie uczestnik cierpi na chorobę psychiczną pod postacią zespołu otępiennego mieszanego o średnim nasileniu, zespół zależności od alkoholu oraz padaczkę alkoholową w wywiadzie. Nie jest upośledzony umysłowo. Ze względu na charakter schorzenia oraz postępujący jego przebieg ze względu na występujące zaburzenia funkcji poznawczych (jest nieorientowany w aktualnej dacie, ma problemy z określeniem ram czasowych wydarzeń z niedalekiej przeszłości, zaburzone liczenie w zakresie 200) oraz chorobę alkoholową (nie potrafi powstrzymać się od spożywania alkoholu podczas wolnych wyjść poza teren zakładu), nie jest zdolny do samodzielnej egzystencji w środowisku i samodzielnego zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych w zakresie funkcjonowania w środowisku. Brak opieki będzie zagrażał jego życiu. Ze względu na narastające zaburzenia funkcji poznawczych wymaga stałej opieki oraz nadzoru osób innych w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych, załatwianiu spraw urzędowych oraz kontrolowanego systematycznego leczenia internistycznego oraz psychiatrycznego. Wymaga stałej pielęgnacji w zakresie podawania i przyjmowania regularnego leków oraz pomocy w kontynuowaniu dalszego leczenia internistyczno – psychiatrycznego, dozoru przy utrzymaniu higieny. Powinien przebywać w specjalistycznym ośrodku zapewniającym stałą, fachową opiekę, tj. w domu opieki społecznej dla osób z zaburzeniami psychicznymi. W aktualnym stanie zdrowia psychicznego nie wymaga bezwzględnie hospitalizacji w szpitalu psychiatrycznym.

W tych okolicznościach stwierdził Sąd Rejonowy potrzebę uwzględnienia wniosku po myśli art. 38 - 41 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. Z dnia 20.10.1994 r.). O kosztach postępowania Sąd orzekł w oparciu o art. 96 ust. 1 pkt 9 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. Nr 167 poz. 1398) i art. 29 ustawy Prawo o adwokaturze w zw. z § 10 ust. 1 pkt 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu.

W apelacji uczestnik zarzucił naruszenie prawa procesowego a to art. 233§1 kpc poprzez dowolną a nie swobodną ocenę zebranego materiału dowodowego i w konsekwencji błędne przyjęcie, iż zostały spełnione przesłanki do przyjęcia uczestnika postępowania do domu pomocy społecznej bez jego zgody. Wnosił o zmianę postanowienia w punkcie 1 poprzez oddalenie wniosku.

W odpowiedzi na apelację wnioskodawca wniósł o jej oddalenie w całości.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja uczestnika jest bezzasadna.

Sąd Okręgowy podziela ustalenia faktyczne Sądu I instancji, jak też wyprowadzone na ich podstawie wnioski prawne, czyniąc je tym samym podstawą własnego rozstrzygnięcia.

Wbrew stanowisku skarżącego, Sąd I instancji dokonał prawidłowej oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego i wyprowadził na jego podstawie logiczne wnioski prawne.

Uwzględnienie wniosku o umieszczenie w domu pomocy społecznej bez zgody na podstawie art. 39 ust. 1 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego stanowi ingerencję w sferę wolności i nietykalności osobistej człowieka. Z tego powodu kontrola sądu, czy w danym stanie faktycznym kumulatywnie wystąpiły przesłanki ustawowe wskazanego przepisu wymaga wnikliwej oceny, opartej na dowodzie w postaci opinii biegłego lub zespołu biegłych z zakresu psychiatrii, a to z tej przyczyny, że elementem stanu faktycznego decydującego o uwzględnieniu wniosku jest opis stanu zdrowia psychicznego uczestnika.

Asumptem do zainicjowania niniejszego postępowania był wniosek Dyrektora Wojewódzkiego Ośrodka (...) i Zakładu (...) w G., w którym powoływano się na opinię lekarza psychiatry stwierdzającą potrzebę przyjęcia do domu pomocy bez zgody uczestnika z uwagi na schorzenia internistyczne wymagające okresowej konsultacji przez lekarza psychiatrę oraz lekarza chorób wewnętrznych. Nadto stwierdzono u pacjenta potrzebę stałej opieki i pielęgnacji. Z punktu widzenia prawidłowości zaskarżonego postanowienia, istotnym jest, że zgodnie z opinią biegłego, a następnie

uzupełniającą opinią biegłego, aktualnie uczestnik postępowania cierpi na zaburzenia psychiczne w postaci Dgn. zespołu otępiennego mieszanego o średnim stopniu nasilenia. We wnioskach zawarto stwierdzenie dodatkowe, iż cierpi na zespół zależności od alkoholu i padaczkę alkoholową, co ustalono wobec przeprowadzonego z nim wywiadu. Nadto charakter schorzenia jest postępujący, bowiem ma on obniżony krytycyzm w ocenie swojej sytuacji i otaczającej go rzeczywistości. Przy badaniu tej okoliczności, jako wymagającej wiedzy specjalnej, Sąd Rejonowy prawidłowo odwołał się do opinii biegłego sądowego z zakresu psychiatrii, która to nie została w sprawie skutecznie podważona, a potwierdziła opinię zawartą we wniosku inicjującym postępowanie. Mając na uwadze powyższe niezasadnie kwestionowane jest w apelacji stanowisko koncentrujące się na braku wystąpienia przesłanki do umieszczenia w domu pomocy społecznej w postaci choroby psychicznej, zaś podstawą do uwzględnienia wniosku nie była – jak upatruje tego skarżący - choroba alkoholowa.

Bezspornym także pozostaje ustalenie przez Sąd, że wskutek powyższych zaburzeń uczestnik postępowania nie jest w stanie samodzielnie zaspokajać swych życiowych potrzeb i w konsekwencji nie jest przystosowany do samodzielnego funkcjonowania. Wynika to również z opinii biegłego, w której to wskazano m.in., że uczestnik postępowania potrzebuje pomocy innych osób w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych, załatwianiu spraw urzędowych oraz kontrolowanego systematycznego leczenia. Nie budzi również wątpliwości Sądu Okręgowego, że uczestnik postępowania nie może liczyć na długofalową pomoc rodzeństwa.

Sąd I instancji trafnie zatem przyjął, że dokonane ustalenia uzasadniały stwierdzenie spełnienia w odniesieniu do uczestnika przewidzianych w art. 39 ust. 1 w związku z art. 38 u.o.z.p. przesłanek przyjęcia do domu opieki społecznej bez jego zgody. W szczególności wykazana została, kwestionowana w apelacji, przesłanka choroby psychicznej. Nadto zagrożenie dla życia uczestnika wynikające z jego choroby, prowadzi do oceny, iż wymaga stałej pomocy w codziennym funkcjonowaniu oraz stałego nadzoru w zakresie leczenia farmakologicznego. W okolicznościach sprawy zagrożenie to może usunąć zapewnienie uczestnikowi opieki instytucjonalnej w domu pomocy społecznej.

Z tych wszystkich przyczyn orzeczono jak w sentencji na zasadzie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.

O kosztach pomocy prawnej udzielonej uczestnikowi w postępowaniu odwoławczym przez adwokata ustanowionego z urzędu orzekł Sąd Okręgowy w oparciu o § 14 ust. 1 pkt 3 w związku z § 16 ust. 1 pkt 1, § 4 i § 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 3 października 2016r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U. 2016, poz. 1714).

SSR (del.) Ewa Buczek-Fidyka SSO Lucyna Morys-Magiera SSO Teresa Kołeczko-Waławik